

PLAN FOR SELSKAPSKONTROLL

FOR VEST-AGDER FYLKESKOMMUNE

VALGPERIODEN 2015-2019

Forord

Plan for selskapskontroll for Vest-Agder fylkeskommune er utarbeidet av Agder Kommunerevisjon IKS på oppdrag fra Kontrollutvalget i Vest-Agder fylkeskommune.

I denne planen for selskapskontroll har revisjonen utarbeidet en oversikt og foretatt en vurdering av de selskapene Vest-Agder fylkeskommune har eierinteresse i. Planen bygger på en risiko- og vesentlighetsvurdering av selskapene med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll i de ulike selskapene hvor fylkeskommunen har eierinteresser. Analysen bygger på informasjon om selskapene; vedtekter/ selskapsavtale, årsregnskap og årsberetning, tidligere gjennomførte selskapskontroller og offentlige register mv. Det er også innhentet informasjon fra fylkeskommunens administrasjon.

Planen danner grunnlag for utarbeidelsen av Kontrollutvalgets plan for selskapskontroll for inneværende valgperiode 2015 til 2019.

Kristiansand, 10. oktober 2016

Tor Ole Holbek
Revisjonssjef

Anne Helene Grunni-Hellestrand
Registrert revisor

Innhold

INNHold	3
1 INNLEDNING	4
1.1 BAKGRUNN.....	4
1.2 FORMÅL	4
2 GENERELT OM SELSKAPSKONTROLL.....	4
3 SENTRALE LOV- OG FORSKRIFTSBESTEMMELSER.....	5
3.1 KOMMUNELOVENS BESTEMMELSER	5
3.2 BESTEMMELSER I FORSKRIFT OM KONTROLLUTVALG	6
4 INNHold I SELSKAPSKONTROLLEN.....	8
5 GJENOMFØRING OG RAPPORTERING AV KONTROLLEN	9
5.1 GJENOMFØRING.....	9
5.2 RAPPORTERING.....	9
6 SELSKAPSTYPER SOM OMFATTES.....	9
6.1 INTERKOMMUNALE SELSKAPER.....	10
6.2 INTERKOMMUNALT SAMARBEID	10
6.3 AKSJESELSKAPER	10
6.4 ORGANISERING AV FYLKESKOMMUNAL VIRKSOMHET	10
7 VEST-AGDER FYLKESKOMMUNES EIERINTERESSER I ULIKE SELSKAPER	11
8 PLAN FOR SELSKAPSKONTROLLEN I VEST-AGDER FYLKESKOMMUNE.....	12
8.1 EIERSKAPSKONTROLL.....	12
8.2 SELSKAPSKONTROLL OG FORVALTNINGSREVISJON.....	14
8.3 RISIKO OG VESENTLIGHETSVURDERING.....	14
8.4 PRIORITERINGER I DENNE PLANPERIODEN	15
9 VEDLEGG	16
9.1 VEDLEGG 1 – BESKRIVELSE AV SELSKAPENE	16

1 Innledning

1.1 *Bakgrunn*

Fylkeskommunene har i lang tid gjort bruk av fristilte organisasjonsmodeller som selskaper, stiftelser og lignende. Utviklingen har vært en stadig økende bruk av fristilte organisasjonsformer¹. Vi ser imidlertid tegn på at denne utviklingen delvis har stoppet opp. Denne utviklingen har ført til en mer kompleks og fragmentert organisering av den kommunale/fylkeskommunale virksomheten. Dette innebærer utfordringer når det gjelder styring, og det reiser spørsmål knyttet til kontroll og tilsyn.

Kommunelovens kapittel 12 inneholder bestemmelser vedrørende kontroll med forvaltningen av fylkeskommunens interesser i selskap mm. Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner og forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner ble vedtatt i forbindelse med endring av kommuneloven i 2004. De nye bestemmelsene om selskapskontroll i kommuneloven tilsvarer de som gjelder for Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av statens interesser i selskaper.

Frem til ny aksjelov trådte i kraft fra 1999 kunne aksjeselskap hvor en eller flere fylkeskommuner/kommuner hadde mer enn 50 % av stemmene velge fylkeskommunens/kommunens revisor. Denne bestemmelsen ble ikke videreført i ny aksjelov. På samme måte avskar ny revisorlov av 1999 muligheten for kommunalt eller fylkeskommunalt eide aksjeselskaper til å velge kommunal- eller fylkeskommunal revisjon. Dette har medført at kommunal revisjon for perioden 1999 – 2004 ikke hadde mulighet for innsyn i fylkeskommunale/kommunale heleide aksjeselskaper. Dette ble endret ved de nye bestemmelsene om selskapskontroll i kommuneloven, jf. koml. § 80.

1.2 *Formål*

Selskapskontrollen er et middel for å påse at forvaltningen av fylkeskommunens eierinteresser fungerer tilfredsstillende i henhold til fylkestingets vedtak og forutsetninger og i henhold til aktuelle lover og regler.

2 Generelt om selskapskontroll

Som tidligere nevnt har det i fylke/kommunesektoren vært en stadig økende bruk av fristilte organisasjonsmodeller. Denne utviklingen har erstattet tradisjonell etatsstyring. Resultatet er en mer kompleks og fragmentert organisering av den kommunale virksomheten, noe som igjen innebærer særskilte utfordringer når det gjelder folkevalgtes demokratiske styring og kontroll.

Valg av organisasjonsform legger rammene for fylkestingets styringsmuligheter overfor fristilte selskaper, ettersom disse har egne selskapsorganer og er regulert

¹ Norges Kommunerevisorforening veileder for "Selskapskontroll fra A til Å" av 2012.

av særskilt lovgivning, som bl.a. fastsetter forholdet mellom eierne (fylkeskommunene/kommunene) og selskapsorganene.

3 Sentrale lov- og forskriftsbestemmelser

Selskapskontroll er hjemlet i kommuneloven (kompl.) § 77 nr. 5 og for øvrig nærmere omtalt i forskrift om kontrollutvalg kapittel 6, §§ 13 - 15.

3.1 Kommunelovens bestemmelser

Etter bestemmelsene i kommuneloven er ansvaret for selskapskontrollen lagt til kontrollutvalget. Dette fremgår av kompl. § 77, nr. 5 som har følgende ordlyd:

”Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.”

Hvilke selskaper som skal omfattes av selskapskontrollen og revisors mandat er regulert i kompl. § 80:

«I interkommunale selskaper etter lov 29. januar 1999 nr. 6, i interkommunale styrever etter § 27 og i aksjeselskaper der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer, har kommunens eller fylkeskommunens kontrollutvalg og revisor rett til å kreve de opplysninger som finnes påkrevd for deres kontroll, så vel fra selskapets daglige leder som fra styret og den valgte revisor for selskapet. I den utstrekning det finnes nødvendig, kan kontrollutvalget og fylkeskommunens revisor selv foreta undersøkelser i selskapet.

Fylkestinget eller fylkestinget kan fastsette regler om kontrollutvalgets og revisors kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskapet og herunder fastsette hvilke dokumenter mv. som skal sendes kommunens eller fylkeskommunens kontrollutvalg og revisor.

Kontrollutvalget og kommunens eller fylkeskommunens revisor skal varsles og har rett til å være tilstede på selskapets generalforsamling, samt møter i representantskap og tilsvarende organ.»

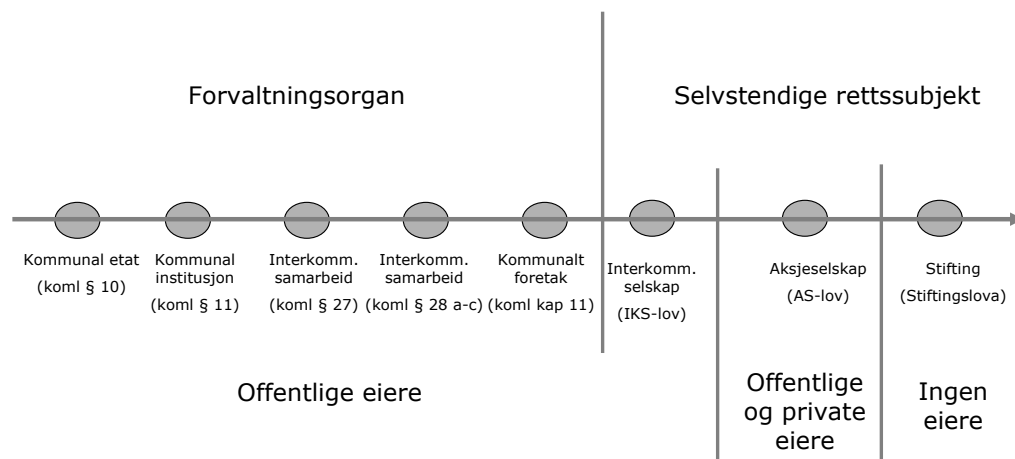
I departementets merknader til paragrafen fremgår det at eierskapskontrollen primært dreier seg om å kontrollere at den som utøver fylkeskommunens eierinteresse, utøver myndigheten på den måte som er fastsatt i den aktuelle virksomhetsloven (for eksempel aksjeloven).

Dersom fylkestinget velger å fastsette regler for selskapskontrollen og dermed påvirke innholdet i selskapskontrollen, framgår det av departementets merknad til paragrafen at fylkestinget på denne måten ikke kan innskrenke den innsynsretten som kontrollutvalget og revisor har etter paragrafens første ledd.

I tillegg gir koml. § 80 en innsynsrett i selskaper som fullt ut – direkte eller indirekte – er eid av kommuner/fylkeskommuner. Denne retten gjelder for fylkeskommunens kontrollutvalg, og den som på utvalgets vegne utfører selskapskontroll. I den grad det offentlige ikke eier alt, må det foreligge en avtale mellom eierne av selskapet. Det kan også legges inn som forutsetning fra fylkestinget om at koml. § 80 bør legges til grunn for aksjeselskap hvor fylkeskommunen går inn på eiersiden.

Figuren under viser ulike organisasjonsformer for fylkes/kommunal virksomhet. Figuren viser at jo lenger mot høyre en går, jo svakere blir fylkestingets mulighet for innsyn og kontroll. Det går et prinsipielt skille ved overgangen mellom forvaltningsorgan og selvstendige rettssubjekt. Derfor har man fått bestemmelser om selskapskontroll for å sikre informasjon og innsyn i heleide selskapers virksomhet (koml. § 80). En stiftelse har ingen eiere, den eier seg selv. Derfor faller stiftelser utenfor ordinær selskapskontroll.

Selskapskontroll er først og fremst aktuelt i IKS og AS som i sin helhet eies av fylkeskommuner og kommuner og heleide døtre av disse.

3.2 Bestemmelser i forskrift om kontrollutvalg

Forskrift om kontrollutvalg § 13 omhandler selskapskontroll. Her fremgår det at:

"Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at fylkestinget eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal vedtas av fylkestinget eller fylkestinget selv som kan delegerer til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Kontrollutvalget avgjør selv hvem som på dets vegne skal gjennomføre selskapskontroll."

Det er fylkeskommunens kontrollutvalg og revisor som har rett til å kreve de opplysninger som finnes påkrevd for deres kontroll, og som dermed kan gis i oppdrag å gjennomføre selskapskontroll. Men samtidig er det opp til kontrollutvalget å avgjøre hvem som på kontrollutvalgets vegne skal utføre selskapskontrollen.

Forskrift om kontrollutvalg § 14 omhandler selskapskontrollens innhold. Her fremgår det at:

”Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskaper som er omfattet av slik kontroll, herunder å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med fylkestingets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll).

Selskapskontrollen kan også omfatte forvaltningsrevisjon, jfr. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner kap. 3.”

I følge departementets merknader til § 14 avgjør kontrollutvalget selv om selskapskontrollen i tillegg til eierskapskontroll også skal omfatte forvaltningsrevisjon i selskapet. Siden forvaltningsrevisjon er en form for revisjon, følger det at denne delen av selskapskontrollen, i motsetning til eierskapskontrollen, ikke kan utføres av kontrollutvalgets sekretariat.

Forskrift om kontrollutvalg § 15 omhandler rapportering om selskapskontrollen, hvor det fremgår:

”Kontrollutvalget fastsetter selv hvordan utført selskapskontroll skal rapporteres til utvalget, herunder hvilket innhold slik rapport skal ha. Et selskap som er omfattet av selskapskontrollen, og den som utøver kommunens eierfunksjon, skal alltid gis anledning til å gi uttrykk for sitt syn på de forhold som omtales i rapporten. Eventuelle kommentarer skal fremgå av rapporten.

Med utgangspunkt i planen for gjennomføring av selskapskontroll skal kontrollutvalget avgi rapport til fylkestinget eller fylkestinget om hvilke kontroller som er gjennomført samt om resultatene av disse.”

I følge bestemmelsen er det opp til kontrollutvalget selv å fastsette hvordan utført selskapskontroll skal rapporteres til kontrollutvalget, herunder hvilket innhold rapporten skal ha.

Selskapet og den som utøver eierfunksjonen har uttalerett til rapporten. Eventuelle kommentarer skal fremgå av rapporten. Av departementets merknader framgår det at det kan være naturlig at rapporter om gjennomført selskapskontroll videreformidles fortløpende til fylkeskommunens øverste organ.

4 Innhold i selskapskontrollen

Figuren under er hentet fra NKRFs veileder «*Selskapskontroll – fra A-Å*» og viser at selskapskontrollen består av en obligatorisk eierskapskontroll og en frivillig forvaltningsrevisjon. Forklaring på forskjellen mellom de to typene følger under.

Innholdsmessig deles selskapskontroll i to komponenter – eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon. **Eierskapskontroll** er den obligatoriske delen av selskapskontroll (*Kontrollutvalget skal påse ...*), jfr. forskrift om kontrollutvalg § 14 første ledd. Den omfatter kontroll med forvaltningen av fylkeskommunens eierinteresser, herunder å kontrollere om den som utøver eierinteressene gjør dette i samsvar med fylkestingets vedtak og forutsetninger.

Forvaltningsrevisjon er den frivillige delen av selskapskontroll (*Selskapskontrollen kan også omfatte ...*), jfr. forskrift om kontrollutvalg § 14 andre ledd, og er nærmere omtalt i forskrift om revisjon kapittel 3 (§§ 6 – 8), jfr. forskrift om kontrollutvalg kapittel 5 (§§ 9 – 12) og RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon. Den omfatter systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra fylkestingets vedtak og forutsetninger, jfr. forskrift om revisjon § 7 første ledd.

5 Gjennomføring og rapportering av kontrollen

5.1 Gjennomføring

Kontrollutvalget vurderer selv omfanget av selskapskontroller og hvilke kontroller som skal gjennomføres med utgangspunkt i plan for selskapskontroll. Utvalget kan, i den grad de finner det nødvendig, be om at aktuelle selskaper oversender relevante dokumenter. Kontrollutvalget kan gjøre endringer i planen hvis forutsetningene skulle endre seg.

Selskapskontrollen gjennomføres av Agder Kommunerevisjon IKS i tråd med det kontrollutvalget har bestemt.

Kontroller i selskaper som har flere offentlige eier (fylkeskommuner og kommuner) bør i størst mulig grad koordineres.

5.2 Rapportering

Rapport etter gjennomført selskapskontroll legges frem for behandling i kontrollutvalget. Etter kontrollutvalgets behandling oversendes rapporten fylkestinget.

Kontrollutvalget rapporterer også om gjennomført selskapskontroll i sin årsrapport som legges fram for fylkestinget. Hvis kontrollutvalget har gjort endringer i plan for selskapskontroll vil dette framgå av årsrapporten.

6 Selskapstyper som omfattes

Selskapskontroll omfatter alt fylkeskommunalt/kommunalt eierskap som er organisert med hjemmel i andre lover enn kommuneloven samt interkommunalt samarbeid etter koml. kapittel 5 og som er egne rettssubjekt. Inkludert er dermed interkommunale selskaper (IKS), aksjeselskaper og samvirkeforetak. Utenfor rekkevidden av selskapskontroll er f.eks. fylkeskommunale foretak organisert etter koml. kapittel 11 eller interkommunalt samarbeid etter koml. kapittel 5 og som ikke er eget rettssubjekt. Heller ikke stiftelser omfattes av regelverket om selskapskontroll.

Kontrollutvalgets plikt til å gjennomføre selskapskontroll påvirkes ikke av eierskapets omfang eller av hvem som eventuelt er medeiere.

Selskapskontrollens innhold og omfang kan imidlertid påvirkes av dette. F.eks. vil rammene for forvaltningsrevisjon være påvirket av manglende innsynsrett etter koml. § 80, i selskaper som ikke fullt ut – direkte eller indirekte – er eid av fylkeskommuner/kommuner. I slike tilfeller må forvaltningsrevisjon basere seg på innsyn i åpne kilder eller alternativt på et utvidet innsyn etter særskilt avtale med de øvrige eierne.

Vest-Agder fylkeskommune forvalter store verdier. Verdiene eies gjennom interkommunalt samarbeid, interkommunale selskap eller aksjeselskap. Under følger en kort beskrivelse av de ulike selskapsformene.

6.1 Interkommunale selskaper

Interkommunalt selskap (IKS) er en organisasjonsform for selskaper innen offentlig sektor der flere fylker/kommuner er eiere. Selskapsdriften reguleres av Lov om interkommunale selskaper. Selskapene øverste organ er representantskapet. Selskapet ledes av et styre som velges av representantskapet. Interkommunale vannverk, arkivdrift og regionmuseer er typiske funksjonsområder for interkommunale selskaper. Det er viktig å merke seg at fordi et selskap eies av en eller flere fylker/kommuner, så betyr ikke dette automatisk at det er et interkommunalt selskap.

6.2 Interkommunalt samarbeid

Interkommunalt samarbeid innebærer at fylker/kommuner kan organisere definerte prosjekter med utgangspunkt i kommunelovens § 27. Formålet med organiseringen er å etablere retningslinjer for samarbeidet og innebærer gjerne at det etableres en egen administrasjon for å ivareta oppgavene man er enige om å løse i fellesskap. Samarbeidet har som hovedregel ikke egne inntekter ut over tilskudd og lignende fra andre, men er basert på at fylkeskommunene/kommunene dekker kostnader etter en avtalt fordelingsnøkkel.

6.3 Aksjeselskaper

Et aksjeselskap (forkortet AS) er et selskap hvor eierne har betalt inn en aksjekapital fordelt på antall aksjer i selskapet. Eierne har som utgangspunkt ikke noe personlig ansvar for selskapets gjeld ut over den aksjekapital som eierne har skutt inn. Selskapets øverste organ er generalforsamlingen, hvor aksjonærene normalt har stemmerett vektet etter andelen av aksjene de eier (selskapsvedtektene kan spesifisere enkelte aksjer som stemmerettsløse). Et aksjeselskap ledes av et styre som velges av generalforsamlingen. Styret tilsetter daglig leder.

6.4 Organisering av fylkeskommunal virksomhet

Kort oppsummert kan kommuner velge å organisere sin virksomhet på følgende ulike måter:

- som fylkeskommunal etat (del av fylkeskommunen som juridisk subjekt)
- som fylkeskommunalt foretak etter kommunelovens kapittel 11 (del av fylkeskommunen som juridisk person)
- som interkommunalt samarbeid etter kommuneloven § 27 uten at det er et eget rettssubjekt (del av fylkeskommunen som juridisk person)
- som interkommunalt samarbeid etter kommuneloven § 27 som eget rettssubjekt
- som vertskommunesamarbeid (kommuneloven § 28)

- som interkommunalt selskap (eget rettssubjekt)
- som aksjeselskap (eget rettssubjekt)
- som stiftelse (stiftelsen er selveiende/ingen eierorgan)

7 Vest-Agder fylkeskommunes eierinteresser i ulike selskaper

Under følger en oversikt over de ulike selskapene der fylkeskommunen er eier eller medeier i. Oversikten bygger på eierskapsmelding for Vest-Agder fylkeskommune vedtatt våren 2012 (sak 5/12), informasjon fra fylkeskommunen, offentlige registre og vår kjennskap til de kommunale selskapene.

I vedlegg 1 gis det også en oversikt over selskapene fylkeskommunen har eierinteresse i, og en nærmere beskrivelse av hvert selskap. Eventuelle nye selskaper som fylkeskommunen investerer i vil også omfattes av selskapskontrollen, jf. koml. § 80. Selskapsoversikten kan inndeles i følgende kategorier:

Aksjeselskaper med kun offentlige eierinteresser

- Agder Kollektivtrafikk AS
- Sørvest Vegfinans AS
- Nye Kristiansand Bompengeselskap AS
- Lister Bompengeselskap AS
- Hidra Bompengeselskap AS
- Sørnorsk Filmsenter AS
- Lister kompetanse AS

Interkommunale selskap og samarbeid

- Kilden Teater- og konserthus for Sørlandet IKS
- Agder Naturmuseum og Botaniske hage IKS
- Vest-Agder-Museet IKS
- Interkommunalt Arkiv i Vest-Agder IKS
- Etablerersenteret Vest-Agder IKS
- Agder Kommunerevisjon IKS
- Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS
- Konesjonskraft IKS
- Sørlandsbadet IKS
- Risøbank interkommunale selskap (IKS)
- Tingvatn fornminnepark og besøkssenter IKS
- Tannhelsetjenestens Kompetansesenter Sør IKS
- Vigo IKS
- Areal- og transportutvalget for Kristiansandsregionen (KL § 27)

Aksjeselskaper/andre selskaper som også har private eierinteresser (kan omfattes)

- Varodd AS
- Sørlandets Europakontor AS

- Innoventus Sør AS
- Flækkefjord Produkter AS
- Amento AS
- Byremo Kulturbygg AS
- Kommunekraft AS
- Dips ASA
- Sørlandsreiser AS
- Lister Nyskaping AS
- Vigeland Hus AS
- Dampskibsaktieselskapet Bjoren AS
- Lindesnesregionen Næringshage AS
- Magma Geopark AS
- Mimeta - Senter for kultur og utvikling AS²
- Innovasjon Norge
- USUS AS

8 Plan for selskapskontrollen i Vest-Agder fylkeskommune

Planen bør inneholde en oversikt over alle selskaper som fylkeskommunen har interesser i. Det bør kort angis hva selskapenes formål er, og det bør inngå en generell risiko- og vesentlighetsvurdering på det nivå som finnes hensiktsmessig. Eventuelle planer om forvaltningsrevisjon i selskaper gjennomføres etter avtale med kontrollutvalget.

For å få en rasjonell og fleksibel gjennomføring av selskapskontrollen bør fylkestinget vedta at kontrollutvalget ved behov kan foreta endringer i planen i planperioden.

8.1 Eierskapskontroll

Revisjonen har utarbeidet dette forslaget til retningslinjer for gjennomføring av selskapskontrollen:

- Informasjonsinnsamling og kartlegging
 - Fremskaffe en oversikt over fylkeskommunens eierandeler i selskaper som kommer inn under selskapskontrollen samt en angivelse av selskapenes formål og type virksomhet.
 - Kartlegge fylkeskommunens intensjon med det enkelte selskapet (plan/strategi). Dette vil danne utgangspunkt for eierskapskontrollen, og bør fremgå av vedtak og forutsetninger som ligger til grunn for opprettelsen av selskapet. For ytterligere å kartlegge hensikt og intensjon kan det være aktuelt å gjennomgå relevante dokumenter som årsregnskap, styrets årsberetning, protokoller mv.
 - Kartlegge hvem som har opptrådt på fylkeskommunens vegne i styrer, representantskap og på generalforsamlinger de siste 2 årene, og om det

² Vest-Agder fylkeskommune solgte sin aksjepost på 35 % i mars 2016.

- er utarbeidet egen instruks eller mandat for personer som opptrer på vegne av fylkeskommunen.
 - Undersøke om det er gitt opplæring eller informasjon om ansvaret som representantskaps- eller styremedlem i de aktuelle selskaper.
 - Kartlegge om fylkeskommunen har et arkivsystem for stiftelsesdokumenter, regnskaper, vedtekter mm for de selskapene fylkeskommunen er medeier i.
 - Undersøke hvorvidt det skjer rapportering til politiske organer om utviklingen i de selskaper fylkeskommunen eier eller har eierandeler i.
- Risiko- og vesentlighetsvurdering for fylkeskommunens eierinteresse i de aktuelle selskaper (betydning for ressursinnsats ved selskapskontrollen). Risiko relatert til eierskapskontrollen er sannsynligheten for at virksomheten avviker fra fylkestingets vedtak og forutsetninger, og sannsynligheten for at virksomheten ikke drives i henhold til lov og regler og på en økonomisk forsvarlig måte. Vesentlig knyttet til eierskapskontrollen kan defineres som den betydning selskapet har for fylkeskommunen. Vesentlighet består av både en kvalitativ og en kvantitativ vurdering.
 - Vurdere selskapets vedtekter mot fylkestingets forutsetninger for etableringen.
 - Kontroll med at virksomheten foregår i henhold til gjeldende lover og regler, herunder innenfor de rammer som vedtektene gir.
 - Kontroll med at virksomheten foregår innenfor rammene av fylkeskommunens vedtak og forutsetninger.
 - Vurdering av den enkelte virksomhet sett fra et eierperspektiv (f. eks. kapitalgrunnlag, avkastning, overordnet regnskapsanalyse, større avvik mellom regnskap og budsjett).
 - Andre forhold (etter nærmere vurdering av den enkelte virksomhet).
 - Vurdere om den som utfører selskapskontrollen bør delta på representantskapsmøter og/eller generalforsamlinger.
 - Utarbeide utkast til rapport for selskaper som omfattes av eierskapskontrollen.
 - Innhente uttalelser fra selskaper som omfattes av eierskapskontrollen og den som utøver fylkeskommunens eierfunksjon på forhold som omtales i utkast til rapport om utført kontroll.
 - Rapportering av utført selskapskontroll til kontrollutvalg og fylkestinget (kontrollutvalget fastsetter omfang og hyppighet av kontrollen).
 - Har konstitueringen av selskapets organer skjedd i forhold til det aktuelle lovverket? Dette gjelder ved selskapsetablering.

- Kontroll av åpningsbalansen i den fristilte virksomheten (er de verdier som fylkeskommunen avgir til virksomheten i overensstemmelse med fylkestingets vedtak og forutsetninger og står de i et rimelig forhold til motytelsen i form av aksjer, innskuddskapital eller lignende).

Ved gjennomføring av selskapskontroll for et selskap utarbeides det problemstillinger sett i forhold til et eierperspektiv (fylkeskommunen) og et selskapsperspektiv. Ved forvaltningsrevisjon i selskaper utarbeides det revisjonskriterier i samsvar med RSK 001.

8.2 Selskapskontroll og forvaltningsrevisjon

Fylkeskommunen avgjør selv om det i tillegg til eierskapskontrollen også skal utføres forvaltningsrevisjon i selskapet. Kontrollutvalget kan fatte vedtak om eventuelle forvaltningsrevisjonsprosjekter som ønskes utført som en del av selskapskontrollen.

8.3 Risiko og vesentlighetsvurdering

Følgende kriterier vil være relevante i forbindelse med en risikovurdering:

- risiko for at selskapet ikke driver i tråd med fylkestingets vedtak og forutsetninger
- risiko for at selskapet ikke driver i tråd med lover og regler og på en økonomisk forsvarlig måte
- risiko for at den som forvalter fylkeskommunens eierinteresser i selskapet ikke gjør dette i samsvar med fylkeskommunens vedtak og forutsetninger

Når det gjelder vurdering av hvor vesentlige selskapene er for fylkeskommunen (vesentlighetsvurdering) vil disse kriteriene være relevante:

- selskapets tjenestetilbud til fylkeskommunens innbyggere
- selskapets samfunnsmessige ansvar
- fylkeskommunens eierandel
- økonomisk gevinst- og tapspotensial
- fylkeskommunens motiv for eierskapet

På bakgrunn av ovennevnte har revisjonen lagt følgende kriterier til grunn for analysen for prioritering av selskapskontroll:

- selskap der det er avdekket mulige risikoforhold
- selskap som har et samfunnsmessig ansvar
- selskap som har direkte tjenestetilbud til fylkeskommunens innbyggere
- selskap som leverer virksomhetskritiske tjenester til fylkeskommunen
- selskap som er heleide av fylkeskommunen
- selskap der fylkeskommunen har omfattende eierinteresser (aksjepost eller eierandel)
- økonomisk gevinst- og tapspotensiale for fylkeskommunen
- etikk og omdømme

For det enkelte selskap er risikoen og vesentligheten angitt som lav (L), middels (M) eller høy (H). Det kan også være noen selskap hvor risiko og vesentlighet er

angitt til M/L eller M/H. Risiko- og vesentlighetsvurderingen angir hvor aktuelt revisjonen vurderer at det er å foreta selskapskontroll knyttet opp mot ulike faktorer som selskapets omsetning, lover og regler, antall ansatte, betydning for eieren, tidligere gjennomført selskapskontroll m.m.

8.4 Prioriteringer i denne planperioden

Revisjonens mål er at denne planen for selskapskontroll skal gi et godt grunnlag for kontrollutvalget til å bestemme hvilke selskaper man skal foreta selskapskontroll i for den inneværende valgperioden 2015-2019.

Planen for selskapskontroll er basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll i de ulike selskapene. Vi har identifisert risikoområder og angitt hvor vesentlige selskapene er for fylkeskommunen, og gjennom dette arbeidet gitt en samlet risiko og vesentlighet for det enkelte selskap. Basert på denne vurderingen er det nedenfor gitt forslag til hvilke selskaper som det bør gjennomføres eierskapskontroll i og eventuelt forvaltningsrevisjon. Disse selskapene er vurdert til å ha en risiko og vesentlighet på middels/høy (M/H) eller høy (H). I tillegg er enkelte selskap med middels (M) risiko og vesentlighet tatt med.

Der det er flere fylkeskommuner/kommuner som har eierinteresser i de samme selskapene, anbefaler revisjonen at det som hovedregel bør gjennomføres koordinerte kontroller i disse selskapene.

Revisjonen vil anbefale at kontrollutvalget velger hvilke selskaper de vil foreta selskapskontroll i denne valgperioden ut fra listen nedenfor. Selskapene er ikke satt opp i prioritert rekkefølge. Revisjonen anbefaler i tillegg at planen skal være dynamisk, slik at kontrollutvalget kan foreta omprioritering i perioden.

- Agder Kollektivtrafikk AS
- Kilden Teater- og konserthus for Sørlandet IKS
- Konesjonskraft IKS
- Lister Bompengeselskap AS
- Sørlandsbadet IKS
- Sørvest Vegfinans AS (fylkestinget har vedtatt etablering av selskapet)
- Varodd AS (hvis avtale)
- Vest-Agder-museet IKS
- Vigo IKS

9 Vedlegg

9.1 Vedlegg 1 – *Beskrivelse av selskapene*